EUROPARÄTTSLIG TIDSKRIFT LANSERAR PRIS TILL MINNE AV ULF BERNITZ

Magnus Strand*

Ulf Bernitz (1936–2022) var pionjär inom Europarätten i Sverige. Bland hans många viktiga insatser finns initiativet till Europarättslig tidskrift, som utkom med sitt första häfte 1998. Ulf skrev också den första ledarartikeln i ERT 1998, s. v–vii, vilken återpublicerades i ERT 2022, s. 9–11. Bakom tidskriften står Föreningen Europarättslig tidskrift, för vilken Ulf var styrelseordförande till dess han gick ur tiden.

Ulf utbildade sig till jurist vid Stockholms högskola och nådde juris kandidatexamen 1959. De första åren efter examen tillbringade han traditionsenligt med tingstjänstgöring som ledde fram till att han utnämndes till fiskal vid Svea hovrätt, men han studerade också vidare vid New York University och erhöll en masterexamen där 1963. Det akademiska intresset blev styrande, och Ulf inledde sin forskarbana vid Stockholms universitet. År 1969 disputerade han på en avhandling om marknadsrätten,[1] ett verk som ännu imponerar trots att den materiella rättsutvecklingen sprungit ifrån det. Ulf förblev Stockholms universitet trogen och var fortsatt aktivt verksam där hela vägen fram till sin död sommaren 2022. En ny upplaga av läroboken *Europarättens grunder*[2] utkom på hösten samma år, och den tredje delen av hans triptyk om Sverige och Europarätten utkom 2023 under redaktion av Ulfs dotter, docent Hedvig Bernitz.[3] En fullständig förteckning över Ulfs omfattande vetenskapliga produktion är publicerad på hans webbplats www.bernitz.se, som finns fortsatt tillgänglig och också innehåller annan information om Ulfs verksamhet.

* Magnus Strand är redaktör för Europarättslig tidskrift, och docent i Europarätt vid Uppsala universitet. Tack till ERT:s redaktion för värdefulla synpunkter kring utformningen av texten.

1 Ulf Bernitz, Marknadsrätt: En komparativ studie av marknadslagstiftningens utveckling och huvudlinjer, Jurist- och samhällsvetareförbundets Förlags AB, 1969.

2 Ulf Bernitz & Anders Kjellgren, Europarättens grunder, Norstedts Juridik, 2022.

3 Hedvig Bernitz (red.), Ulf Bernitz, Europarättens tillämpning, Norstedts Juridik, 2023. De båda andra volymerna är Ulf Bernitz, Sverige och Europarätten, Norstedts Juridik, 2002; och Ulf Bernitz, Europarättens genomslag, Norstedts Juridik, 2012.

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-16

Utöver Ulfs vetenskapliga produktion är hans engagemang för studenter och yngre forskare väl känt. Som handledare och på andra sätt stöttade Ulf arbetet med många viktiga doktorsavhandlingar. Om detta vittnar många av hans f.d. doktorander i skriften *Ulf 85 – Då och nu; om avhandlingars beständighet*.[4] Själv disputerade jag i Uppsala, men Ulf hjälpte mig ändå att finna en internationell utgivare för doktorsavhandlingen genom tips och rekommendationsbrev, och efter utgivningen av den nya versionen förde Ulf fram vänligt denna i en recension här i ERT.[5]

Till dess Ulf gick ur tiden 2022 var det i princip han och redaktören Jaan Paju som tillsammans etablerade ERT och stod för kvalitetsgranskningen av innehållet. Det är en oerhörd bedrift av Ulf och Jaan att under nästan 25 år ha åstadkommit och upprätthållit ett forum för Europarättslig publicering och diskussion i Sverige och Norden, med fyra häften varje år och ett extra jubileumshäfte 2008. De båda läste tillsammans allt material som kom in till tidskriften (sammanlagt 98 häften!) och administrerade utgivningen.

Det har varit en stor utmaning att ta över ERT efter Ulf och Jaan. Ambitionen har varit att fortsätta utgivningen utan några förändringar av dess inriktning. För att upprätthålla våra högt ställda kvalitetskrav har det visat sig nödvändigt att förändra ERT:s arbetssätt, ändringar som genomförts successivt. Här märks till exempel att redaktionen har infört ett granskningsförfarande enligt internationell akademisk modell, där vi kollegialt ser igenom allt material och där de insända rättsvetenskapliga artiklarna dessutom går till oberoende vetenskaplig granskning (peer review). Vi har dessutom utvecklat formatet krönikor, för att erbjuda läsarna en fortlöpande uppdatering kring händelser och trender inom ERT:s bevakningsfält. Vi arbetar också för att hålla god bevakning av utgivningen av EU-rättslig litteratur, så att ERT kan publicera recensioner av nya böcker som är av intresse för läsarna. Slutligen har beteckningen ”Bilaga angående mänskliga rättigheter” utgått, så att innehåll med inriktning mot Europakonventionen och annat rättighetsskydd nu är integrerat med det övriga redaktionella innehållet i ERT.

Arbetssättet är alltså nytt, men ERT:s roll och vision är oförändrade: att erbjuda en mötesplats för forskare och praktiskt verksamma jurister med intresse för Europarätt. Målgruppen är nordisk, vilket framgår av Ulfs ledarartikel 1998:

> Tidskriftens språkliga bas är svenska. Tidskriftens huvudsakliga adressatkrets är svenska och andra nordiska jurister och vi ser det som viktigt att dessa inte uppfattar europarätten som ”utländsk” utan som integrerad i det egna rättssystemet. Tidskriften publicerar emellertid också gärna artiklar m. m. på engelska. (…) Självfallet

[4] Helene Andersson & Jaan Paju (red.), Jure, 2021.

[5] Ulf Bernitz, Magnus Strand, The Passing-on Problem in Damages and Restitution under EU Law, ERT 2018 s. 521–522.

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-16

> publicerar ERT gärna artiklar på danska och norska. Vi hoppas kunna förena en primärt svensk bas med ett betydande nordiskt inslag.

För att öka ERT:s tillgänglighet och bidra till nyttiggörandet av forskning för samhället har ERT:s styrelse under 2025 beslutat och genomfört en ny policy för fri tillgång till ERT:s rättsvetenskapliga artiklar. Numera finns artiklar från de senaste två årens utgivning öppet tillgängliga på vår webbplats och på Stockholms universitets databas lawpub.se. Dessutom finns allt rubrikinnehåll i ERT synligt vid sökning i Google Scholar, vilken ofta används av forskare.

Inget av detta hade varit möjligt utan Ulf och hans mångåriga insatser för ERT. Redaktionen och styrelsen har därför diskuterat hur Ulfs minne kan uppmärksammas av Föreningen Europarättslig tidskrift.

Resultatet av vårt arbete är lanseringen av Europarättslig tidskrifts pris till minne av Ulf Bernitz. Ulf värnade det akademiska samtalet, samverkan mellan akademi och praktiskt rättsliv, och var som sagts ovan särskilt mån om att uppmuntra yngre forskare. Priset till Ulf Bernitz minne ska årligen delas ut i hans anda, till författaren (eller, vid samförfattade bidrag, författarna) av ett framstående bidrag till Europarättslig tidskrift, med företräde för yngre forskare. Med ”yngre forskare” avses här forskare som befinner sig i en tidig fas av den akademiska karriären, exempelvis den som är doktorand eller relativt nydisputerad.

Pristagaren kommer att annonseras i ERT och priset kommer att delas ut under högtidliga former. Målsättningen är att prisutdelningen ska ske i samband med ett evenemang för Europarättslig diskussion. 2026 års prisutdelning blir den första, och där belönas ett bidrag som publicerats i ERT under år 2025.

Det är redaktionens och styrelsens förhoppning att Europarättslig tidskrifts pris till minne av Ulf Bernitz ska bli en återkommande påminnelse inte bara om Ulfs liv och verksamhet, utan också, och framför allt, om de värden han arbetade för: ett öppet utforskande av Europas och Europarättens utmaningar och möjligheter, där deltagarna kommer från såväl akademin som det praktiska rättslivet, och där samtalet mellan juniora och seniora deltagare präglas av ömsesidighet och gemenskap.

Europarättslig tidskrift, open access 2026-11-16